

Струка (назив): Све струке (трећи степен)				
Занимање (назив): Сва занимања (трећи степен)				
Предмет (назив): СРПСКИ ЈЕЗИК				
Опис (предмета): Општеобразовни предмет				
Модул (наслов): КЊИЖЕВНО НАСЉЕЂЕ ОД АНТИКЕ ДО ПРОСВЈЕТИТЕЉСТВА (32 часа) (Модул је обавезан за други разред)				
Датум: јуни, 2021. године		Шифра:		Редни број: 04
Сврха :				
Модул је развијен тако да омогући ученицима да разумију и тумаче књижевно дјело.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Знања стечена у основној и средњој школи.				
Циљ:				
Развијање способности код ученика за доживљавање и разумијевање књижевних дјела из српске и свјетске баштине.				
Задаци:				
<ul style="list-style-type: none">- Оспособљавање ученика за доживљавање, разумијевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноумјетничких дјела разних жанрова;- Систематично оспособљавање ученика за критичко процјењивање прочитаног текста;- Развијање љубави према културној баштини и потребе да се она његује.				
Теме:				
<ul style="list-style-type: none">1. Књижевност старог вијека (антика)2. Средњовјековна и народна књижевност3. Хуманизам и ренесанса, барок и класицизам4. Просвјетитељство				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1.Књижевност старог вијека (антика)	<ul style="list-style-type: none">- препозна основна обиљежја културе;- познаје књижевноисторијско раздобље старог вијека (развој, књ. врсте, тематика, утицаји, естетске одлике, значајна остварења);- препознаје одлике библијског стила, тематско-мотивске структуре, историјски и религијски значај и	<ul style="list-style-type: none">-повезује знања стечена у првом разреду са новим знањима која се односе на стваралачку улогу мита и епа;-примјењује раније стечена знања из предмета вјеронаука при анализи	<ul style="list-style-type: none">-посједује свијест о важности културних насљеђа;-умије да анализира књижевно дјело;	Тема 1. Упознати ученике са развојем књижевности старог вијека, књижевним врстама које су се његовале, њиховим одликама, тематиком и књижевним насљеђем тога раздобља. Указати на културни, историјски, религијски и морални утицај и значај Библије.

	књ. вриједност Библије.	одломака који се изучавају из Библије;		Анализирати дјела из сумерско-вавилонске, хебрејске и хеленске књижевности и указати на њихову културну и књижевну вриједност.
2. Средњовјековна и народна књижевност	<ul style="list-style-type: none"> - препозна одлике средњовјековне књижевности и објасни њен значај за српску културу; проширује знања о настанку словенског писма и најстаријим споменицима старословенског језика; препозна књ. врсте и објасни њихов културни и историјски аспект. - уочава основна обиљежја народне (усмене) књижевности; укаже на значај народне књ. у српској културној историји и формирању националног и културног идентитета. 	-поткрепљује примјерима основне одлике народне књижевности.		Тема 2. Предочити важност српске средњовјековне књижевности, њене одлике, жанровску разноликост (врсте). Анализирати књижевне садржаје ове епохе. Указати на важност српских средњовјековних споменика и историјски контекст развоја српског језика и писма. Анализирати дјела народног стваралаштва и указати на значај народне књ. у српској културној историји и формирању културног и националног идентитета.
3. Хуманизам и ренесанса, барок и класицизам	<ul style="list-style-type: none"> - уочи значај епохе хуманизма и ренесансе у развоју савремене европске културе; - наведе и објасни друштвено-историјске околности које су утицале на појаву барока -уочи обиљежја класицизма (вријеме, писци, дјела) 	<ul style="list-style-type: none"> -разумије околности које су довеле до културног заокрета у епохи хуманизма и ренесансе; - истакне најважније елементе хуманизма и ренесансе и барокне књ. - препозна одлике комедије карактера и упореди је са 	-посједује лични став према тврдичлуку као негативној особини и процјени морални аспект лика; -умије да анализира поједине дијелове комедије који су репрезентативни примјери за комедију карактера;	Тема 3. Упознати ученике са значајем и културним богатством епохе хуманизма и ренесансе. Кроз анализу књ. садржаја указати на важност мотива и стилских одлика овог раздобља. Указати на новитете који су се појавили у односу на претходну епоху.

		осталим врстама комедија.		
4.Просвјетитељство	- објасни културноисторијске околности које су довеле до Велике сеобе; објасни културне последице Велике сеобе; препозна одлике епохе просвјетитељства у европској и српској књижевности; препознаје аутобиографију као књижевно-научну врсту.	- истакне универзалне вриједности књ. дјела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; - уочава разлику између манифеста и писма; - схвата улогу увођења народног језика у књижевност.	- умије да образложи Доситејеве критичке ставове и просвјетитељске идеје.	Указати на значај Велике сеобе и културноисторијских прилика које су утицале на стагнирање културног развоја. Указати на филолошки и просвјетитељски програм, утицај књижевних праваца, филозофских идеја, значај штампања књига, енциклопедије и просвјетљивања народа. Истакнути значај увођења народног језика у књижевност. Анализирајући књижевне садржаје предочити значај просвјетитељског програма Доситеја Обрадовића за српски народ.

Интеграција

Историја. Вјеронаука. Историја књижевности. Историја умјетности.

Литература и извори:

- Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске;
- Друга стручна и теоријска литература;

- Еп о Гилгамешу (одломак);
- Хомер: Илијада (одломак);
- Библија: Стари завјет – Прва књига Мојсијева – Постање; Нови завјет – Страдање и васкрсење Христово; Бесједа на гори;
- Најстарији споменици јужнословенске културе: Слово о писменима, Мирослављево јеванђеље, Повелја Кулина бана;
- Сава Немањић (Свети Сава): Житије Светога Симеона (одломак); Болест и смрт Светога Симеона;
- Усмено предање о Светоме Сави (народне пјесме, приче и легенде – избор);
- Народне лирске пјесме: Виша је гора од горе – народна лирска пјесма;
- Епско-лирске народне пјесме: Хасанагиница;

- Српске народне пјесме: Бановић Страхиња; Јетрвице адамско кољено, Стојан и Љиљана; Женидба Душанова;
- Српске народне бајке: Златоруни ован, Дјевојка бржа од коња;
- Данте Алигијери: Божанствена комедија (одломак из Пакла);
- Франческо Петрарка: Канцонијер (избор);
- Ђовани Бокачо: Декамерон (избор новеле);
- Виљем Шекспир: Хамлет (одломак);
- Доситеј Обрадовић: Из живота и прикљученија.
-

Лектира (наставник бира двије од пет понуђених наслова):

- Избор из српске народне поезије
- Виљем Шекспир – Хамлет
- Виљем Шекспир – Ромео и Јулија
- Јован Стерија Поповић – Тврдица
- Ж. Б. Молијер – Тврдица

Напомена: Понуђени извори су приједлози за обраду. Сваком наставнику даје се могућност сопственог избора између понуђених књижевних текстова.

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи и савременом методиком наставе српског језика. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула. Предвиђена писмена провјера из овог модула (ТЕСТ).